

ΝΤΕΦΙ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

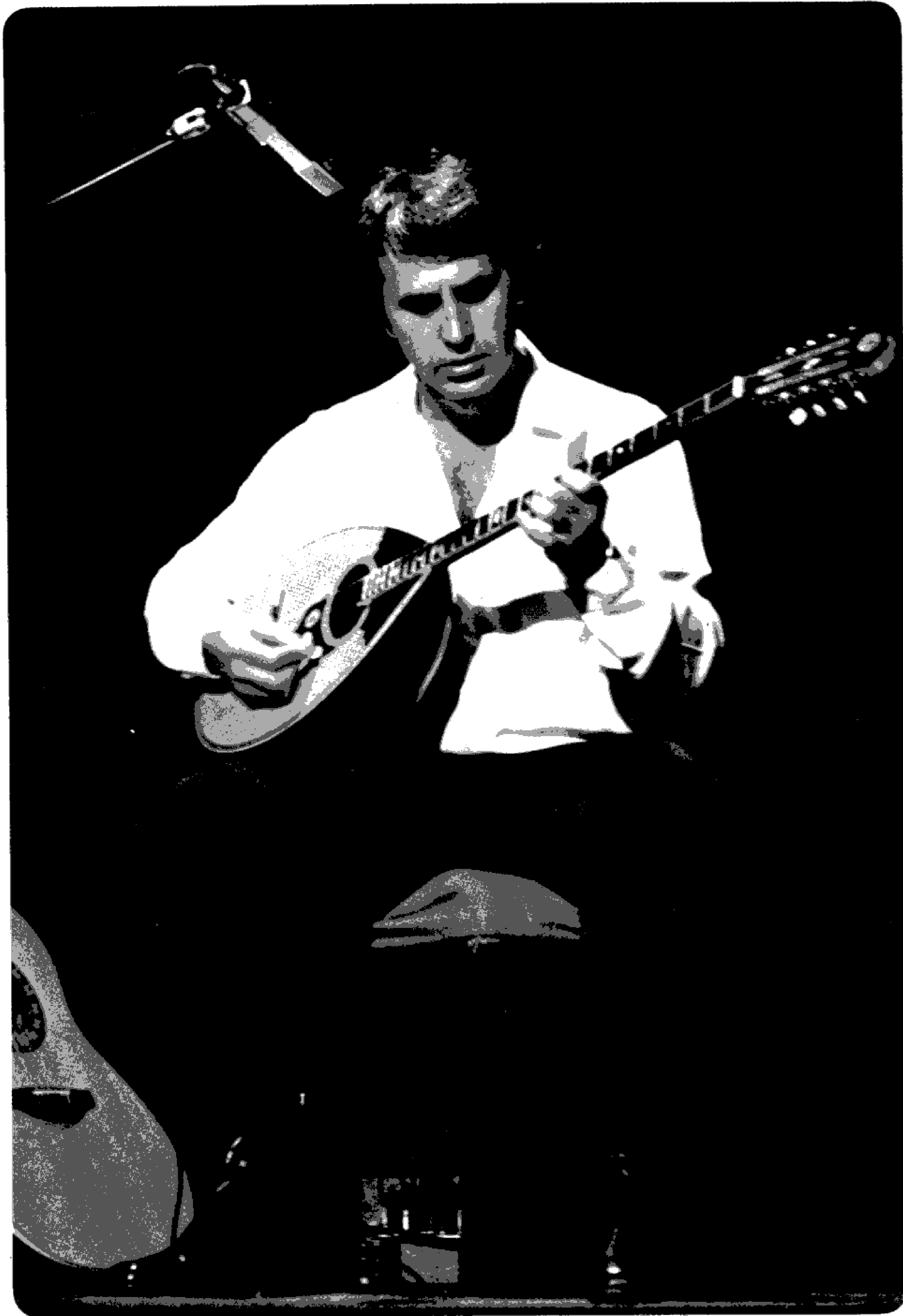
- ΛΑΪΚΑ ΚΕΝΤΡΑ
- Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
- Ο ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΛΛΟΣ
- ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ
- Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ

- Ο ΠΑΡΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΚ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ
- Ο ΕΥΡΩΕΛΑΦΡΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ
- ΤΖΑΚ ΚΕΡΟΥΑΚ
- ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ
- ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ ή ΤΕΤΡΑΦΩΝΟ;

ΑΚΗ ΠΑΝΟΥ

ΘΕΛΩ ΝΑ ΤΑ ΠΩ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΝΤΑΛΑΡΑΣ

Οι δίσκοι που σηματοδοτούν την εποχή μας

Μ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗ - Κ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΗ
ΕΠΙΒΑΤΗΣ
με την ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΟΡΜΠΑΛΑ

ΣΤ. ΚΡΑΟΥΝΑΚΗ - Κ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΗ
ΣΚΟΥΡΙΑΣΜΕΝΑ ΧΕΙΛΙΑ
ερμηνεύει η ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΑΤΖΗΝΑΣΙΟΥ
ΠΙΣΩ ΑΠ' ΤΗ ΒΙΤΡΙΝΑ
με τον ΓΙΑΝΝΗ ΚΟΥΤΡΑ

Δ. ΜΟΥΤΣΗ - Κ. ΤΡΙΠΟΛΙΤΗ
ΦΡΑΓΜΑ
Σ. ΜΠΕΛΛΟΥ - Δ. ΜΟΥΤΣΗΣ
και Λ. ΚΗΛΗΔΟΝΗΣ - ΑΛΚ. ΠΡΩΤΟΥΨΑΛΤΗ

ΑΡΛΕΤΑ
ΕΝΑ ΚΑΠΕΛΟ ΜΕ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΤΑ ΜΠΑΡΑΚΙΑ
μια παραγωγή του ΔΙΟΝΥΣΗ ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ

ΝΙΚΟΥ ΚΑΛΛΙΤΣΗ
ΑΠΟΠΕΙΡΑ
με την ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΜΑΝΟΥ

Λ. ΠΛΑΤΩΝΟΣ - Μ. ΚΡΙΕΖΗ
ΣΑΜΠΟΤΑΖ
ΣΑΒΙΝΑ ΓΙΑΝΝΑΤΟΥ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΛΑΜΙΔΑΣ

ΗΛΙΑ ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΕΡΙΠΛΑΝΗΣΗ
οι μεγάλες επιτυχίες του ΗΛ. ΑΝΔΡΙΟΠΟΥΛΟΥ
με την Χορωδία Κακίτση.

και:
ένα σημαντικό έργο
ΣΤΑΜΑΤΗ ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ
ΚΥΡΙΕ ΤΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ
ένα λαϊκό ορατόριο
με τον Γ. ΚΟΥΤΡΑ και την Ε. ΒΙΤΑΛΗ

η μεγάλη φετεινή επιτυχία
ΓΛΥΚΕΡΙΑ
ΣΜΥΡΝΕ·Ι·ΚΑ

ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΙΚΗ
ΚΟΜΠΑΝΙΑ
μια παραγωγή του ΔΙΟΝΥΣΗ
ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΓΙΩΤΑ ΒΕΗ
στα δημοτικά της

LYRA

ΝΤΕΦΙ

**ΜΗΝΙΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ**

ΔΗΜΑΚΗ 3 ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ
ΤΗΛ. 6449.105
ΣΥΝΤΑΞΗ ΤΗΛ. 8643.852

ΕΚΔΟΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΣΙΠΑΓΛΗΣ
ΣΩΤΗΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΝΙΚΟΣ ΞΥΔΑΚΗΣ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗΣ
ΤΑΣΟΣ ΦΑΛΗΡΕΑΣ

ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΤΖΩΡΤΖΗΣ
ΘΟΔΩΡΗΣ ΜΑΝΙΚΑΣ
ΛΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ
ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΣΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΟΥΛΟΓΛΟΥ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΠΡΟΜΟΙΡΑΣ
ΑΚΗΣ ΛΑΔΙΚΟΣ

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Εθνάρχου Μακαρίου 30

ΝΟΜΙΚΗ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΒΑΣΩ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΡΗΓΑΣ

ΓΡΑΦΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ

**ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ**
ΔΗΜΗΤΡΗΣ Θ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΙΔΕΟΓΡΑΜΜΑ
ΣΟΥΛΙΟΥ 10
ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Grapha TAMI
ΚΑΡΑΟΛΗ 21
ΝΕΑ ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ
ΤΗΛ. 2513.308

ΤΕΥΧΟΣ 1

1982

ΤΙΜΗ 100 ΔΡΧ.

Για αναδημοσίευση κειμένων-σχεδίων
και φωτογραφιών από το ΝΤΕΦΙ
απαιτείται άδεια από τον εκδότη.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΛΥΣΗ ΑΝΑΓΚΗΣ	1
ΣΧΟΛΙΑ	4-12
Ο ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΛΛΟΣ	14-16
Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	17-21
ΧΑΡΙΣΤΙΚΗ ΒΟΛΗ	22-23
ΛΑ·Ι·ΚΑ ΝΥΧΤΕΡΙΝΑ ΚΕΝΤΡΑ	24-27
Ο ΕΥΡΩΕΛΑΦΡΟΣ ΑΝΕΜΟΣ ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ	28-32
ΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ Δ. ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΟ ΝΤΕΦΙ	33
ΜΠΟΥΖΟΥΚΙ Η ΤΕΤΡΑΦΩΝΟ; ΙΔΟΥ Η ΑΠΟΡΙΑ	34-36
ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ ΕΙΣΙΝ ΕΣΧΑΤΟΙ	37-38
ΚΑΤΙ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΡΟΠΟ ΕΝΟΣ ΜΟΥΣΙΚΟΥ	39
Ο ΠΑΡΑΜΕΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΚ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ	40-45
Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΣΗΜΕΡΑ (συνέντευξη)	46-48
ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΛΟΓΟΚΡΙΣΙΑΣ	49-53
ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ	54-55
ΣΤΙΧΟΙ ΚΑΙ ΝΟΤΕΣ	56-57
ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ	58-59
ΔΙΣΚΟΚΡΙΤΙΚΗ	60-66
ΤΖΑΚ ΚΕΡΟΥΑΚ 1922-1969	67-72

Συνδρομές:

Εσωτερικού για ένα χρόνο 1.200 δρχ.
Για έξη μήνες 600 δρχ.
Επιχειρήσεις 2.500 δρχ.
Σπουδαστές Ωδείων 900 δρχ.

Εμβάσματα - Επιταγές:

Γιάννης Διαμαντόπουλος
Εθνάρχου Μακαρίου 30
Λυκόβρυση

Η φωτογραφία από τη ΖΙΤΣΑ στο εξώφυλλο είναι του Σ.ΕΛΛΗΝΙΑΔΗ.

Οι μουσικοί είναι οι:

Μάνθος Σταυρόπουλος (ντέφι), Φώτης Αθανασιάδης (κλαρίνο),
Βασίλης Αθανασιάδης (λαουτο-κιθάρα), Αχιλλέας Δήμου (βιολί)

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΑΤΗΣ
ΠΕΙΡΑΙΩΤΙΚΗ ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ
(ACBA)

ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ
(ACBA)

ΑΚΗΣ ΠΑΝΟΥ
ΤΟ ΜΕΤΡΟ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ
(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ)

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ
ΤΟ ΣΜΥΡΝΕΪΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ
ΜΕΤΑ ΤΟ 1922.
(ΑΦΟΙ ΦΑΛΗΡΕΑ - ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΤΩΝ ΡΕΜΠΕΤΙΚΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΜΠΑΚΙΡΤΖΗΣ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΙ ΚΟΛΥΜΒΗΤΕΣ

SPHINX - SPHINX
(ACBA)

SPHINX
ΕΠΤΑ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ
(ACBA)

ΣΑΚΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
ΠΙΑΝΟΕΠΑΦΕΣ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

ΦΛΩΡΟΣ ΦΛΩΡΙΔΗΣ
ΝΖΡΡΡΤ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

Σ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ - Φ. ΦΛΩΡΙΔΗΣ
ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΖΟΝΤΑΣ ΣΤΟΥ ΜΠΑΡΑΚΟΥ
(ΑΥΤΟΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ)

POP ELEVEN

ΠΙΝΔΑΡΟΥ 38 και ΤΣΑΚΑΛΩΦ
3601729 - 3630868

Ο ΕΥΡΩ-ΕΛΑΦΡΟΣ ΑΝΕΜΟΣ

ΣΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

28

του
ΣΤΕΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΑΔΗ

Παρασκευή νύχτα, γύρω στις 2.30. Ανοιχτό ραδιόφωνο και γράφω για το περιοδικό. Ακούω την εξώπορτα του διόροφου να κλείνει, ακούω και τα γοβάρια της γειτονοπούλας του κάτω διαμερίσματος να χτυπάνε μαλακά και αδέξια στα σκαλοπάτια. Μαντεύω κι ένα τελευταίο κούνημα του ξανθωπού κεφαλιού, ένα σιωπηρό «γεία» προς τον νέο με την κουρσίτσα, που ξεκινάει να φύγει.

Της γειτονοπούλας που, τ' απογεύματα που δεν δουλεύει, με συντροφεύει μέσω των παράθυρων που έχουν οι κρεβατοκάμαρές μας με Πάριο, Λευτέρη Πανταζή και Τζένη Βάνου.

Ευτυχώς, μόνο λίγα απογεύματα - κι αυτό όταν ο καιρός είναι καλός και τα παράθυρα ανοιχτά. Κάπου-κάπου βέβαια, ακούω και Μητροπάνο και Αλεξίου.

Το ευρω - ελαφρό όμως, κυριαρχεί. Και κυριάρχησε

στην Ελλάδα μέσα στα τελευταία δέκα χρόνια, μαζί με τις διάφορες παραλλαγές του, το ευρω - ελαφρολαϊκό, το μεταγλωττισμένο, το greek - disco, το τουριστικό - λαϊκό κ.ά.

Το ευρω - ελαφρό (το «κατασκευασθέν ή συσκευασθέν εν Ελλάδι») προβλήθηκε από το επίσημο κράτος μέσα από τους ανάλογους φορείς του και ιδιαίτερα την τηλεόραση και το ραδιόφωνο. Προβλήθηκε από τις εταιρίες δίσκων, από τα περιοδικά και τις εφημερίδες, τους δημάρχους, τις καφετερίες και τα νυχτερινά κέντρα.

Το ευρω - ελαφρό βρήκε μεγάλη απήχηση μέσα στον κοσμάκη. Τα γράμματα του Πάριου, τα μάτια της Χριστιάνας, το τρανζιστοράκι της Μαρινέλας, ο αυτός (που περιμένει) της Βίση και άλλα ΠΟΛΛΑ πουλήθηκαν κατά εκατομμύρια.

ΣΤΟ ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ ΑΝΑΤΟΛΗΣ ΚΑΙ ΔΥΣΗΣ

Ιδιομορφία της ελληνικής κοινωνίας ήταν και είναι η διπλή της προσωπικότητα, που απορρέει από τη συνάντηση, πρόσμιξη και σύγκρουση πάνω στο βασανισμένο κορμί της δύο εντελώς διαφορετικών πολιτισμών. Του Δυτικού και του Ανατολικού. Όσο πίσω και να πάει κανείς διαπιστώνει ότι η «κλίση» του ελληνικού χώρου «προς ανατολάς» είναι σχεδόν φυσική.

Η ιστορία έχει αναμφισβήτητα κατατάξει τον μικρό ελληνικό χώρο στον ευρύτερο ανατολικό. Ολοφάνερη είναι η σχέση του ελληνικού πολιτισμού και των επιστημών με τους άλλους ανατολικούς πολιτισμούς και επιστήμες.

Βέβαια οι στείροι προγονολάτρες το παρουσιάζουν αυτό σαν αρνητική πλευρά της ιστορικής μας προέλευσης και ανάπτυξης. Γι αυτούς οι γείτονές μας, δημιουργοί επίσης λαμπρών πολιτισμών, είναι οι βάρβαροι της ιστορίας.

Σε αντίθεση με τους από δυσμάς γείτονες που

είναι πολιτισμένοι. Ρωμαίοι και Φράγκοι που αφού ξεπατίκωσαν τον πολιτισμό μας, τον ξεπάτωσαν, προσπαθώντας μέχρι σήμερα - και με αρκετή επιτυχία - να μας φορέσουν «φέσι» τα δικά τους.

Η εξασθένηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και η εκδίωξη των Τούρκων από τον ελληνικό χώρο επανέφερε εντονότερη από κάθε άλλη φορά τη σύγκρουση ανάμεσα σε δύο αντιθετικούς πολιτισμικά χώρους. Σύγκρουση που ακολουθεί από κοντά την αντίθεση ανάμεσα στους προηγμένους οικονομικά (και στρατιωτικά) Δυτικούς και στους Ανατολικούς, είτε Τούρκους όσο διαρκεί η Τουρκοκρατία στην Ελλάδα είτε Έλληνες από την απελευθέρωση (από τους Τούρκους) και μετά, για τον έλεγχο του ελληνικού χώρου.

Η εξόντωση και ο παραμερισμός των αληθινών ηρώων του '21 και η εγκατάσταση Βαυαρού βασιλιά είναι ο χάρτης της πορείας του ελληνικού έθνους από το 1821 μέχρι σήμερα.

Διώχνοντας τους Τούρκους από την Ελλάδα η

αντίθεση Δύσης - Ανατολής στο χώρο μας ταυτίστηκε με την αντίθεση Δύσης - Ελλάδας. Ο λαός ανήκοντας παραδοσιακά στο χώρο της ανατολικής Μεσογείου μπήκε με το ζόρι στον τόρνο για να φαρμαρσεί α λα δυτικά. Για να αποδεχτεί τελικά την πολιτικο - οικονομικο - στρατιωτική κυριαρχία των Μεγάλων Δυνάμεων που με την κατάρρευση της τσαρικής Ρωσίας απομένει εξ ολοκλήρου Δυτική.

Όντας αδύνατος οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά ο Έλληνας ν' αντιμετωπίσει τη νέα εξωτερική επέμβαση δεν είχε παρά να διασωθεί διαφυλάσσοντας τον πολιτισμό του, την έκφρασή του, σαν την τελευταία εστία αντίστασης στην ξένη μπουλντόζα με τα νέα ήθη. Η νέα κατοχή πολύ πιο «εκλεπτισμένη» από την προηγούμενη, αλλά και πολύ πιο βάρβαρη.

Τα ντόπια στηρίγματα των ξένων στην Ελλάδα οργανώνοντας - στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν την επικράτησή τους και να επιβάλλουν έστω και με τη βία την «ανωτερότητά» τους - τη ζωή του τόπου σύμφωνα με τα ξένα συμφέροντα δεν χρησιμοποίησαν μόνο τα φράγκα και τα όπλα των εντολέων τους για να υποτάξουν το έθνος, αλλά βάλθηκαν συστηματικά να «περάσουν» τη δυτικόφερτη κουλτούρα σε αντίθεση μ' αυτό που εκείνοι πρώτοι αποκάλεσαν «τουρκόφερτο». Μίλησαν για εθνικό πολιτισμό οι νεοραγιάδες της Δύσης για να εντάξουν την Ελλάδα με το έτσι θέλω στη Δύση.

Η ξένη κυριαρχία καθόρισε τελικά όλη την πορεία της ελληνικής κοινωνίας. Ο,τιδήποτε θύμιζε «ανατολή» αποκηρύχτηκε ως «εθνικά ταπεινωτικό», τέθηκε εκτός νόμου, κυνηγήθηκε. Η Βυζαντινή μουσική αναγνωρίζεται μόνο μέσα στην εκκλησία. Περιορίζεται η σημασία της και γίνεται προσπάθεια να κουκουλωθεί η αληθινή της σχέση με το λαϊκό τραγούδι, το οποίο για να χτυπηθεί πρέπει να αποδοθεί στην «Τουρκιά», να θεωρηθεί κατάλοιπο της τουρκοκρατίας.

Τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα αναγορεύθηκαν σε «εθνική επιταγή»! Η μακρόχρονη και πολύ σκληρή πάλη ανάμεσα στις δύο πλευρές και ιδιαίτερα ανάμεσα στους δύο πολιτισμούς είναι ταυτόσημη με την πάλη για την εθνική επιβίωση.

Αυτή η πάλη άλλοτε υποχωρεί κι άλλοτε εμφανίζεται οξύτατη. Πάρα πολλοί επιμέρους παράγοντες παίζουν ρόλο σ' αυτή την ανακύκλωση. Και εκδηλώνεται σ' όλα τα επίπεδα της κοινωνικής μας ζωής. Και στο τραγούδι.

Ο ΑΣΤΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΤΑΡΓΕΙ ΤΟΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟ ΛΑΪΚΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Απ' τη μια, υπάρχει ένας λαϊκός πολιτισμός που διαμορφώνεται κύρια από τις τοπικές ιδιομορφίες, από τον πιο κλειστό κύκλο μιας περιοχής, μιας κοινότητας ή ακόμα και μιας ομάδας. Βασικοί παράγοντες είναι η ενότητα αυτών των μονάδων, η ύπαρξη μιας ισχυρής παράδοσης και - παληότερα - ο χαλαρός έλεγχος (ή και η ανυπαρξία του) από τη μεριά της κεντρικής εξουσίας.

Έχουμε έτσι τα ηπειρώτικα, τα θρακιώτικα, τα νησιώτικα, τα κρητικά, τα ρεμπέτικα και άλλα, όπως και τις πιο ειδικές τους κατηγορίες. Η συγκρότηση του κράτους και η ανάμιξη του σ' όλες τις πτυχές της ζωής, ο ξένος παράγοντας, η εκβιομηχάνιση και η εγκατάλειψη της υπαίθρου, η προσφυγιά, η διά-

δοση των μέσων μαζικής επικοινωνίας επιφέρουν ριζικές αλλαγές στην παληού -πια- τύπου κοινωνική πραγματικότητα.

Ο λαϊκός αυτός πολιτισμός, λοιπόν, είναι δημιουργήμα ενός άλλου τρόπου ζωής, που ισοπεδώνεται από την «πρόοδο», που με τη σειρά της δημιουργεί νέες κοινωνικές συμπεριφορές και νέες πολιτιστικές «αξίες».

Έτσι έχουμε απ' την άλλη ένα σύστημα σε εξέλιξη που αναπτυσσόμενο (οικονομικά κλπ.) «καταργεί» τον πολύχρωμο λαϊκό πολιτισμό και εισάγει την προ - κατ αισθητική. «Φτιάχνει» το δικό του τραγούδι. Πρώτα - πρώτα δημιουργώντας νέες κοινωνικές συνθήκες, που έχουν πια τη δική τους κοινωνική νοοτροπία, στις οποίες ανταποκρίνεται ένας διαφορετικός πολιτισμός.

Οι δυνάμεις που κυριαρχούν οικονομικά, πολιτικά και στρατιωτικά προσπαθούν να επιβληθούν και πολιτιστικά, πράγμα που σ' ένα μεγάλο βαθμό το καταφέρνουν, αλλά τα πολιτιστικά είναι κι ένας ζωτικός χώρος με τη δική του δυναμική που ο έλεγχος του απ' αυτές τις δυνάμεις, στην Ελλάδα τουλάχιστον, δεν υπήρξε ποτέ εντελώς αποτελεσματικός. Και απ' όλο το πολιτιστικό φάσμα, το ελληνικό τραγούδι - πιο κοντά στο λαό από κάθε άλλη μορφή έκφρασης - έδωσε την πιο σκληρή μάχη και, παρ' όλα τα τραύματα και την ακατάσχετη αιμορραγία του, άντεξε.

Η οικονομική δομή της χώρας άλλαξε. Η μορφή των πόλεων άλλαξε. Η ιστορία διαστρεβλώθηκε. Τα ήθη μπλέχτηκαν. Η μοντέρνα τεχνολογία διαδόθηκε πλατιά. Τα ραδιόφωνα και οι τηλεοράσεις άλλαξαν το τοπίο. Τα έθιμα χάθηκαν, λούφαξαν ή τρικλίζουν. Ο τρόπος σκέψης των ανθρώπων, κατά συνέπεια, άλλαξε.

Αυτός ο Έλληνας, του δεύτερου μισού του 20ου αιώνα, έχει αλλιώς γούστα, γούστα που ανταποκρίνονται στο νέο περιβάλλον του, εξωτερικό και εσωτερικό.

Αυτός ο Έλληνας, με τη λουλουδάτη ταπετσαρία, το ρουστίκ σαλονάκι, το τετράτροχο, το ραδιοκασσετόφωνο και την τηλεόραση, το πατρικό σπίτι στη Λακωνία ή το Μεσολόγγι, την κουρελού, το οικοπεδάκι στον Ωρωπό, κάτοικος Αθηνών και περιχώρων, αποκτώντας υλικά αγαθά με τους όρους που του καθόρισαν τα κυρίαρχα οικονομικά συμφέροντα, ξένα και ντόπια, έμπλεξε σ' ένα στυλ ζωής που το χαρακτηρίζει η πολιτιστική φτώχεια και η πνευματική σύγχυση.

Η ανάπτυξη με αντιλαϊκό τρόπο διαμόρφωσε τη δική της αισθητική. Η Ευρωπαϊκή άποψη υιοθετήθηκε με τον ίδιο τρόπο που έγινε ο εν γένει εξευρωπαϊσμός στην Ελλάδα. Κουτσά - στραβά.

Η κυρία Τζένη με γούνα, μπικουτί, Ρενώ, λάδι απ' την Καλαμάτα, Χούλιο Ιγκλέσιας, Μαρία Αλιφέρη, ο Χριστός ξανασταυρώνεται, Ντάλλας, Ντασέν και Παρίσι. Ευρωπαϊκίζουσα εξέλιξη.

Γι' αυτήν την ευρωπαϊκή διαστροφή δύο είναι οι λόγοι. Ο πρώτος είναι ότι η ανάπτυξη έγινε όπως έγινε γιατί το ευρω - αμερικάνικο κεφάλαιο θεωρούσε την Ελλάδα σαν ιδιόμορφη αποικία. Ανάπτυξη περιορισμένη και μονόπλευρη. Όχι βαριά βιομηχανία ούτε αυτόνομη γεωργία, ώστε να εμποδιστεί κάθε εθνική αυτονόμηση (κυρίως) και κάθε ανταγωνιστική προς τις μητροπόλεις ανάπτυξη της οικονομίας (δευτερευόντως).

Ο δεύτερος είναι ότι στη μαζική ισοπέδωση, που φέρνει ο ευρω - αμερικάνικος (όπως τώρα αλλού και ο ρώσικης προέλευσης) νεο - πολιτισμός σ' έναν πρωτογενή εθνικό πολιτισμό, σαν τον ελληνικό, υπήρξε αντίσταση. Αντίσταση, που πρόκυψε είτε απ' τη συνειδητή στάση ενός έθνους (με σπουδαία παράδοση) ή μερίδων του για τη διαφύλαξη του χαρακτήρα του και των απο αιώνες αποχτημένων αγαθών του (αντίσταση που εκδηλώνεται ασταμάτητα όχι μόνο πολιτιστικά, αλλά και πολιτικά - κοινωνικά - οικονομικά, ακόμα και στρατιωτικά όπως στο πρόσφατο παρελθόν), είτε απ' τις αντικειμενικά διαμορφωμένες συνθήκες (ιστορικές, γεωγραφικές) που ισχύουν στον ελληνικό χώρο.

Γι' αυτούς τους δύο βασικά λόγους, το ευρωελαφρό τραγούδι βγήκε μεν δυνατό, αλλά και αρρωστημένο. Φτωχό και υπανάπτυκτο σε σύγκριση με το πρότυπο του, κακή απομίμηση. Αναφομοίωτο και ξένο ως προς το χώρο.

Πρώτα - πρώτα, λοιπόν, το σύστημα «φτιάχνει» το δικό του τραγούδι διαμορφώνοντας νέες κοινωνικές συνθήκες. Στη συνέχεια παίρνει ενεργητικό μέρος τόσο στην προβολή και παραπέρα διάδοση (με τη μέθοδο της πλύσης εγκεφάλου) του τραγουδιού όπως αυτό γεννιέται από τις νέες (και επιθυμητές) συνθήκες, όσο και στην ίδια την «κατασκευή» του.

Γι' αυτό το σκοπό χρησιμοποιεί όλα τα μέσα που διαθέτει. Υπουργεία, τύπο, τηλεόραση, ραδιόφωνο, σχολεία, εταιρίες, marketing κλπ.

Το κράτος, που ξέρει ότι το τραγούδι διαμορφώνει τη μάζα, το εκμεταλλεύεται και γι' αυτό προσπαθεί να το κατευθύνει. Οι έμποροι με στόχο το άμεσο υλικό κέρδος το ελέγχουν και το πουλάνε. Για όσους λοιπόν το βλέπουν από τη σκοπιά της εκμετάλλευσής του (πολιτικής και οικονομικής) το τραγούδι έχει διπλή χρησιμότητα. Διαμορφώνει και πουλιέται. Έχει μάλιστα το πλεονέκτημα ότι διαδίδεται πολύ εύκολα και πολύ πλατιά. (Σ' αυτή την πλευρά εντάσσονται κι άλλοι επι μέρους παράγοντες, που προσπαθούν να το πουλήσουν ή να το εκμεταλλευτούν, παρα τις όποιες διαφορές τους. Κόμματα, επιχειρηματίες νυχτερινών κέντρων κ.ά.).

Σ' αυτή τη βάση, λοιπόν, το ευρω - ελαφρό τραγούδι είναι το προϊόν της νέας υπο - διαμόρφωσης πραγματικότητας. Αντικατοπτρίζει τον φουκαρο - νεο - έλληνα - ευρωπαίο και αντιπροσωπεύει τη μαζική αισθητική του συστήματος. Την αισθητική της υποταγής στον ξένο θεό και της ισοπέδωσης. Την αισθητική της ομοιομορφίας. Αισθητική, που ανταποκρίνεται στον παγκόσμιο οικονομικό μηχανισμό, που θέλει ενιαίο τρόπο λειτουργίας και σκέψης. Που θέλει ν' αντικαταστήσει τα εθνικά και τοπικά χαρακτηριστικά (να τα διατηρήσει μόνο σαν φολκλόρ και για τουριστική - εσωτερική και εξωτερική - χρήση) με την προ - συσκευασμένη και μαζικά παραγόμενη κουλτούρα.

Κοινή παιδεία, κοινό ντύσιμο, κοινό τραγούδι, κοινή σκέψη, κοινές ανάγκες, ένας και μοναδικός τύπος ανθρώπου. Άχρωμος, άοσμος και άγευστος. Στις προηγμένες οικονομικά χώρες (δυτικές και ανατολικές) η ισοπέδωση είναι πια γεγονός. Ειδικά από χώρα σε χώρα και ανάλογα με τις τοπικές κοινωνικές αντιθέσεις εμφανίζονται πολύ ενδιαφέ-

ροντα φαινόμενα (φρή - τζάζ, ρόκ κ.ά.), που επιβεβαιώνουν την ύπαρξη γενικής ισοπέδωσης.

Στην Ελλάδα, το ευρω - ελαφρό τραγούδι χρησιμοποιήθηκε σαν αντίδοτο στο λαϊκό. Το λαϊκό στιγματίστηκε σαν «λαϊκούρα», «φτηνό», «τούρκικο», «γύφτικο» κλπ. Επιχειρήματα του τύπου «η εθνική μας παράδοση» (που έχουν πολυχρησιμοποιηθεί απ' τους πατριδοκάπηλους) δεν ακούστηκαν και τόσο αυτή τη φορά, γιατί δεν κόλλαγαν καθόλου. Τη στιγμή μάλιστα που καταδίκάζαν το δημοτικό σε θάνατο εντάσσοντάς το στα «διατηρητέα μνημεία» ως φολκλόρ.

Για την επιβολή του ευρω - ελαφρού χρησιμοποιήθηκε κάθε μέσο. Κυριάρχησαν, μάλιστα, και τα πιο βίαια μέτρα σε βάρος του λαϊκού και υπέρ του ελαφρού. Χαρακτηριστικά αναφέρω απ' τη μια τις άπειρες απαγορεύσεις σε βάρος του λαϊκού (π.χ. κομμένο για δεκαετίες απ' το ραδιόφωνο) κι απ' την άλλη την εξάσκηση κατ' εξακολούθηση ψυχολογικής βίας υπέρ του ελαφρού π.χ. με το θεσμό του φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, που αν και αντιπροσωπεύει την πιο ξεφτιλέ πλευρά του ευρω - ελαφρού — ακόμα και για τους οπαδούς του ευρω - ελαφρού — διατηρήθηκε εν ζωή πάση θυσία!

Στην Ευρώπη, το παληό ελαφρό τραγούδι «εξελιχθηκε» στο συγκεκριμένο είδος του πανευρωπαϊκού ελαφρού, περίπου στυλ Γιουροβίζιον, και λανσαρίστηκε οργανωμένα για «λαϊκή» κατανάλωση. (Κάτι αντίστοιχο προσπαθήθηκε να γίνει και στο χώρο της λεγόμενης σοβαρής μουσικής για να καλυφθούν και οι ανάγκες της διανόησης). Κύριο χαρακτηριστικό του η έλλειψη εθνικών ή τοπικών χαρακτηριστικών (πέρα από τη γλώσσα, όταν χρησιμοποιείται). Οι εθνικές μουσικές όχι μόνο εξωστραχίστηκαν, αλλά δεν ασκούν πια καμμία επιρροή στην πανευρωπαϊκή καραμέλα.

Στην Ελλάδα, το ντόπιο κατεστημένο λανσάρει το ξένο ελαφρό σ' όλες του τις παραλλαγές. Οι ντόπιες ανάγκες για ένα ελληνόφωνο τραγούδι εξυπηρετούνται αρχικά με τα μεταγλωττισμένα και στη συνέχεια με την «εγχώρια παραγωγή».

Πολλές φορές στο παρελθόν το ξένο ελαφρό τραγούδι καταλάμβανε εξ εφόδου τα ντόπια οχυρά. Ποτέ όμως τόσο μαζικά, συστηματικά και αποτελεσματικά όσο τώρα. Σ' αυτό έπαιξαν ρόλο, πέρα από το σύνολο των αλλαγών και τη σύμπτωση των παραγόντων που προανάφερα, η δημιουργία έστω και μιάς μικρής παράδοσης του ξενόφερτου ελαφρού όσο και η πρωτοφανής διάδοση του ξένου γενικά τραγουδιού στην Ελλάδα, όπως την παρακολουθούμε τα τελευταία χρόνια.

Στη μεταπολίτευση, εξαιρώντας μια σύντομη σχετικά περίοδο συνύπαρξης με το «πολιτικό τραγούδι», ολοκληρώνεται το «προς την Δύση» έργο της δικτατορίας και το ευρω ελαφρό γίνεται καθεστώς, χωρίς πια ούτε τις λιγοστές κροκοδείλιες εθνικιστικές αναφορές του στρατιωτικού καθεστώτος στο δημοτικό τραγούδι. Ο «εκδυτικισμός» επιταχύνθηκε! Σε πλήρη αντιστοιχία με την απόφαση της Ευρώπης των «9» να μας εντάξουν στην ΕΟΚ!

Η ολική απαγόρευση του λαϊκού τραγουδιού από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, που ισχύει από το '67 δεν αίρεται. Ο Πάριος, η Βίσση, ο Πουλόπουλος, ο Αδαμαντίδης, η Χριστιάνα, η Μαρινέλα και πολλοί άλλοι μεσουραρούν. Το όλο σύστημα λειτουργεί γι' αυτούς.

Η κυρίαρχη κοινωνική ομάδα προωθεί το είδος που εντάσσεται αρμονικά στο ευρωπαϊκό τραγούδι. Όντας ξενόδουλη θεωρεί σαν ποιοτικό ό,τι έρχεται απ' έξω και περιφρονητέο ό,τι προέρχεται από κάτω, είτε απ' το «φουκαρά» το λαό είτε απ' την κακόμοιρη την «ανατολή». Κι ας γλεντοκοπάει η ίδια στα μπουζούκια κάθε βράδυ. Πάντα τ' αφεντικά την «έβρισκαν» με τα κορίτσια των υποτακτικών τους.

Ο ακροατής θαμπωμένος από το δυτικό «πολιτισμό», απολαμβάνοντας την ευημερία, δηλαδή την τηλεόραση, τ' αυτοκίνητο, τους μεγάλους αυτοκινήτοδρόμους, το hi - fi, τις ξένες προδοσφαιρικές ομάδες, τις μεγάλες ορχήστρες, το μίξερ, τους ουρανοξύστες, το δολλάριο, το μάρκο κλπ. είναι ευάλωτος στο νέο πολιτισμό, και όχι μόνο τον δέχεται αλλά και τον αναπαράγει.

Η πολύχρονη προπαγάνδα για ένα πετυχημένο πρότυπο δυτικού τύπου, τα φράγκα απ' τις «βοήθειες» και η σχετική οικονομική ανάπτυξη του τόπου είναι η βάση για την άλωση του μέσου έλληνα πολίτη. Τα ανώτερα στρώματα της ελληνικής κοινωνίας είναι ιστορικά αλωμένα, έτσι κι αλλιώς.

Ο ακροατής, σύγχρονος καταναλωτής, ακούει Πάριο γιατί τα τραγούδια του ταιριάζουν στην υπό διαμόρφωση νέα ψυχοσύνθεσή του. Ακόμα και τα πιο λυπητερά (π.χ. Λυπήσου με) ακούγονται ευχάριστα όλες τις ώρες, είτε πλένοντας πιάτα, είτε οδηγώντας στην Πατησίων, είτε πίνοντας νές και κουβεντιάζοντας στην καφετερία.

Το λαϊκό του πέφτει βαρύ. Τα λέει έξω απ' τα δόντια και διαταράσσει τη σκηνοθετημένη εικόνα της ψευτοηθικής και του «όλα πάνε καλά». Μιλάει για αγάπη με πραγματικά δραματικό τρόπο, όπως συμβαίνει στ' αλήθεια. Μιλάει για χασίσι, για φτώχειες, για αδικία, για ξενητεία.

Η ερμηνεία είναι πιο λαϊκόφωνη, πιο πεζοδρομική (χωρίς καθόλου να είναι χυδαία) σ' αντίθεση με τους ελαφρούς που θυμίζουν καθωσπρέπει αρωματισμένους κοσμικούς κυρίους και κυρίες και «μοντέρνες» κοπελίτσες, που συμβολίζουν την ευρωπαϊκή πρόοδο.

Τα θέματα του ευρω - ελαφρού είναι εντελώς διαφορετικά. Είναι κύρια ερωτικές σούπες, κι αυτές σερβιρισμένες με καλαμάκι.

Το λαϊκό είναι χορευτικό, πράγμα που αμέσως απαιτεί μεγαλύτερη ψυχική συμμετοχή στην ακρόαση (δεν εννοώ ότι πρέπει οπωσδήποτε να το χορέψεις). Είναι ερεθιστικό, αισθησιακό, συγκινησιακό και ταυτόχρονα ένα εξαιρετικό βάλσαμο για παληές και νέες πληγές. Με λίγα λόγια, γνήσια ανθρώπινο.

Δεύτερο και πολύ βασικό μας θυμίζει την εργατική ή αγροτική μας προέλευση ή ακόμα και την σημερινή κοινωνική μας θέση, κάτι που δεν αρέσει σε πολλούς, που ντρέπονται γι αυτό που ήταν ή και είναι ακόμα. Το κόμπλεξ απέναντι στους ευρωπαίους και η ανάγκη για κοινωνική άνοδο και διάκριση οδηγούν στην άρνηση όχι μόνο της καταγωγής μας, αλλά και του ίδιου μας του εαυτού.

Ο μικροαστός της πόλης και του χωριού βολεύεται στην ψευδαίσθηση ότι ταχτοποιήθηκε!

Τέλος γλυτώνουν απ' το μπουζούκι που η πολύχρονη περιφρόνησή του (ακόμα κι από μεγάλη μερίδα της αριστερής διανοήσης) τόχει κατατάξει στα ανάξια λόγου όργανα. Οι νεωτεριστές «λαϊκοί» φτάνουν μέχρι του σημείου να αλλιώσουν τον ήχο του, να τον κάνουν πιο κιθαρικό, μετατρέποντας το τρίχορδο σε τετράχορδο (διάβασε την σχετική ανάλυση του Άκη Πάνου σε άλλο σημείο του περιοδικού), δηλαδή μισό μπουζούκι μισή κιθάρα. Χιώτης, Χατζιδάκις, Θεοδωράκης χρησιμοποιούν στοιχεία του κλασσικού λαϊκού τραγουδιού για να του φορέσουν κολλάρο τον ευρωπαϊσμό τους.

Η εύκολη ψυχαγωγία του ελαφρού, που είναι και το μεγάλο του ατού, προσελκύει τον ακροατή. Τεράστια σημασία για τη διάδοση του ελαφρού παίζει η τηλεόραση. Τα παιδάκια και οι έφηβοι λατρεύουν αυτούς που βλέπουν συνέχεια στην οθόνη. Οι αδελφοί Όσμοντς, ο Χούλιο, η Μπέσσυ, ο Ρόμπερτ, η Χριστιάνα, ο Νομικός. Με ωραία μοντέρνα ρούχα, εύποροι με ωραία άσπρα δόντια είναι ο κοινωνικός τύπος που προβάλλεται σαν το αξιοζήλευτο πρότυπο.

Αυτό το μοντέλο, που θέλει να προβάλλει το σύστημα, τι δουλειά έχει με τους λαϊκούς συνθέτες και τραγουδιστές που δεν φαντάζουν τόσο εντυπωσιακοί, που μιλάνε για παράνομους δεσμούς και που λένε πράγματα δυσάρεστα για φτώχειες κλπ. με πραγματικά δυσάρεστο τρόπο;

Και η αναγνώστρια του ρομαντζοτύπου και του Ταχυδρόμου πως να ερεθιστεί βλέποντας στο εξώφυλλο την ταλαιπωρημένη φάτσα του Γαβαλά και του Τσιτσάνη, αντί τη γλυκερή του Κατέβα και της Βίση;

Η είσοδος της τηλεόρασης στην ελληνική ζωή επέφερε γρήγορα ουσιαστικές αλλαγές στα γούστα. Η τηλεόραση προβάλλοντας συστηματικά το ξένο ελαφρό τραγούδι το επέβαλε σε χρόνο μηδέν.

Η Rafaella Carrá, οι Abba, ο Julio Iglesias και οι υπόλοιποι του είδους είναι γνήσια παιδιά της «μαμάς Τ. V.». Ποτέ στο παρελθόν το ξένο δεν είχε τέτοια μαζική απήχηση στο πλατύ κοινό. Ακόμα κι ο Paul Anka της δεκαετίας του '60 πουλάει εικοσάπλάσιους δίσκους σήμερα απ' ό,τι εκείνη την εποχή που ήταν ίνδαλμα. Η τρομακτική διάδοση του ξένου τραγουδιού επηρέασε σημαντικά ολόκληρη την πορεία του ελληνικού τραγουδιού.

Ο ακροατής εξοικιώθηκε σιγά - σιγά με τον ξένο ήχο (γλωσσικά και μουσικά), ενώ στο πρόσφατο ακόμα παρελθόν ο μέσος έλληνας πολίτης ένιωθε αποστροφή για το ξένο τραγούδι που όχι μόνο δεν το καταλάβαινε και δεν τον συγκινούσε αλλά αισθανόταν και να τον ενοχλεί.

ΤΟ ΕΥΡΩ - ΕΛΑΦΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΑΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ

Ο μέσος πολίτης διαπαιδαγωγείται στο να καταναλώνει. Η κατανάλωση είναι αυτοσκοπός. Είναι η κινητήρια δύναμη της ανάπτυξης. Δεν καθορίζεται απ' τις πραγματικές μας ανάγκες, αλλά απ' τις ανάγκες ανάπτυξης κύρια των μεγάλων οικονομικών δυνάμεων του κάθε τόπου και παγκόσμια.

Κυριολεκτικά εξουθενωμένος από τον συστηματικό και ανηλεή βομβαρδισμό που υφίσταται ο άνθρωπος μέσα στην κοινωνία από το σύστημα, με την διαφήμιση και την ολόπλευρη πολιορκία του από

το marketing κι από τους μηχανισμούς του κέρδους διαμορφώνει τη νοοτροπία του ανικανοποίητου καταναλωτή, που πρέπει συνεχώς ν' αγοράζει, να μην είναι ποτέ ευχαριστημένος απ' αυτά που έχει, να θέλει κι άλλα, άσχετα αν τα χρειάζεται ή όχι, άσχετα αν αυτή του την επίκτητη τάση την πληρώνει με αίμα (συχνά με αληθινό αίμα).

Η βιομηχανική κοινωνική ηθική δεν σου επιτρέπει να κυκλοφορείς κάθε χρόνο (για πολλούς ακόμα κι απο μέρα σε μέρα) με τα ίδια ρούχα, αν θέλεις να θεωρείσαι πολίτης α' κατηγορίας.

Με την ίδια λογική δεν σου επιτρέπει να ακούς για πολύ τα ίδια τραγούδια. Πρέπει για να είσαι «εντός» να προηγείσαι στα καινούργια hits. Αν αργήσεις, μένεις πίσω, μειονεκτείς κοινωνικά. Διαπαιδαγωγείσαι έτσι απο τότε που γεννιέσαι. Να είσαι πάντα στη μόδα, είτε πρόκειται για ρούχα είτε για τραγούδια.

Αυτή η νοοτροπία καθορίζει σε μεγάλο βαθμό και τη στάση του καταναλωτή απέναντι στη μουσική. Όπως διαπιστώνει ο Τ. Φαληρέας το 80% των αγοραστών δίσκων είναι δισκόφιλοι κι όχι μουσικόφιλοι.

Απ' την άλλη οι εταιρίες δίσκων έχουν σαν αποκλειστικό τους κίνητρο το κέρδος. Οι εταιρίες επιδιώκουν το κέρδος με την μαζική παραγωγή - και όχι βέβαια με την επιλεγμένη παραγωγή - και πώληση.

Οι εταιρίες -κατ' αρχήν- παράγουν απο κάθε είδος μουσικής, μια και υπάρχει αγοραστικό κοινό για όλα.

Απο κει και πέρα δείχνουν σαφή προτίμηση στο ευρω-ελαφρό. Για δυο βασικά λόγους: Παράγεται φτηνά και εύκολα, καταναλώνεται εύκολα και σε μεγάλες ποσότητες.

Για να είναι όμως ένα τραγούδι άμεσα αναλώσιμο, να τρώγεται εύκολα και να είσαι συνέχεια πεινασμένος, πρέπει η επίδρασή του πάνω στους ακροατές να είναι ταυτόχρονα καιρία και επιδερμική. Να τον πιάνει αμέσως και να μπορεί εύκολα ν' αντικατασταθεί απο το επόμενο και ούτω καθεξής.

Ένα ξένο που έχει γίνει επιτυχία σε κάποια χώρα (ή χώρες) του εξωτερικού έχει περισσότερες πιθανότητες να γίνει και εδώ επιτυχία, εφ' όσον είναι ήδη δοκιμασμένο.

Το ελληνικό ξεκινάει απ' το μηδέν, χωρίς δηλαδή μεγάλες εγγυήσεις. Δεύτερο, ειδικά για τα μεταγλωττισμένα οι εταιρίες δεν καταβάλουν κάποιο μεγάλο ποσοστό, που συνήθως διεκδικεί ο έλληνας συνθέτης για τα τραγούδια του. Τρίτο, έχεις να διαλέξεις απο ένα αρκετά μεγάλο ξένο ρεπερτόριο, χωρίς να μπαίνεις στον κόπο της συναλλαγής με το συνθέτη.

Τέταρτο και εξαιρετικά καθοριστικό, το ελαφρό - ελληνικό και ξένο - διαφημίζεται πιο εύκολα απο το ραδιόφωνο και την τηλεόραση για τους λόγους που προανάφερα. (Έτσι γινόταν τουλάχιστον μέχρι τον περασμένο Οκτώβρη). Πέμπτο, απ' τους παράγοντες των εταιριών (διευθυντές, παραγωγοί, διαφημιστές) λίγοι έχουν απομείνει που νάχουν κάποια ιδιαίτερη σχέση με τα λαϊκά κυκλώματα (για αγάπη ούτε λόγος να γίνεται) και σχεδόν όλοι είναι «ευρωπαϊοι», εξέλιξη που αντανακλάει την κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα.

Η νέα κοινωνική πραγματικότητα γέννησε και τους συνθέτες της. Μουσικούς με σχολική μόρφωση

και στιχουργούς παρ' ολίγον ποιητές, με νοοτροπία όμοια με αυτή του μέσου καταναλωτή ή και με νοοτροπία κατάλληλη για την εκμετάλλευση του μέσου καταναλωτή. Ο σύγχρονος συνθέτης είναι κάτι μεταξύ χονδρέμπορα αλλαντικών και «μοντέρνου» πολίτη.

Σπουδαίο ρόλο στον προσανατολισμό των συνθετών, πέρα απο την κοινωνική τους βάση, έπαιξε και παίζει η ελπίδα για μια διεθνή καριέρα (σε τεράστιες αγορές) που μόνο το ευρωπαϊκό είδος προσφέρει σα δυνατότητα.

Πρός αυτή την κατεύθυνση έχουν κινηθεί αρκετοί απο τους πιο πετυχημένους συνθέτες ελαφρών τραγουδιών, με πενιχρά αποτελέσματα όμως. Εδώ μας βγάζουν το λάδι για να μας πάρουν τα πορτοκάλια οι ευρωπαίοι, θα μας πάρουν έτσι εύκολα τα τραγούδια:

ΗΘΙΚΟ ΔΙΔΑΓΜΑ

Απ' όποια λοιπόν, πλευρά κι αν το δεις το ευρω-ελαφρό έχει ισχυρά ερείσματα. Έχει τις πανίσχυρες πλάτες ενός παγκόσμιου συστήματος οικονομικής ανάπτυξης που οδηγεί τον άνθρωπο στην αλλοτρίωση, και ταιριάζει στην ψυχοσύνθεση του νέου μοντέλου ανθρώπου, όπως αυτό διαμορφώνεται μαζικά απο τα διάφορα συστήματα όχι μόνο της Ευρώπης (Δυτικής και Ανατολικής) και της Αμερικής, αλλά ολόκληρου του κόσμου.

Το ευρω - ελαφρό κυριάρχησε, αλλά όμως δεν κατάφερε να ρίξει με νόκ - άουτ τον αντίπαλο. Όσο ισχυρή κι αν είναι η επίδραση της Ευρώπης και της Αμερικής στην Ελλάδιτσα... εδώ είναι Βαλκάνια...

Οι διαπιστώσεις αυτές θα μπορούσαν αυθαίρετα να οδηγήσουν κάποιον στο συμπέρασμα ότι όσοι ασχολούνται με το ευρω - ελαφρό, είτε σαν δημιουργοί και εκτελεστές είτε σαν ακροατές, είναι πράχτορες της αντίδρασης και διάφορα τέτοια!

Ούτε ο Πάριος, ούτε ο Χατζηνάσιος, ούτε η γειτόνισά μου είναι. Είναι άνθρωποι που μεγάλωσαν με τα νέα κοινωνικά δεδομένα και τους ικανοποιεί αυτό που κάνουν ή ακούν. Δεν έχουν μεγάλη αντίθεση με την κοινωνία της αλλοτρίωσης, είτε γιατί είναι οι ίδιοι αρκετά αλλοτριωμένοι, είτε γιατί ακολουθώντας ένα τέτοιο τρόπο ζωής επιβιώνουν (πλούσια ή φτωχά).

Οι διαπιστώσεις είναι χρήσιμες στον καθένα για να καθορίζει μέσα απ' την προσωπική του πείρα - και την αυτογνωσία - τις δικές του επιλογές. Αν μπορεί - και βασικά αν θέλει - να επιλέγει αυτό που θέλει να είναι, μέσα σ' ένα κόσμο που το δικαίωμα της επιλογής δοκιμάζεται όλο και περισσότερο. Κι ας παραμυθιάζονται πολλοί ότι τόχουν στο τσεπάκι τους.

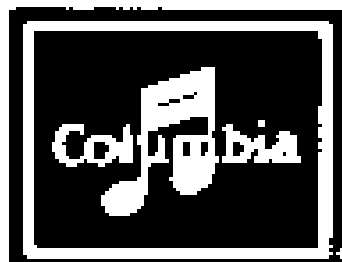
ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Είναι 25 Μάρτη, μεσημέρι. Ανοίγω τὸ παράθυρο ν' αεριστεί λίγο τὸ δωμάτιο και μόλις που πιάνει τ' αὐτί μου τὸν Δημήτρη τὸν Κοντογιάννη να τραγουδάει ἀπο κάποια τηλεόραση «Τὰ λερωμένα τ' ἀπλυτά». Ὡρα φαγητοῦ.

Ευτυχῶς, που τὰ στομάχια τῶν Ἑλλήνων δεν χορταίνουν μόνο με σουπα ἀλα ευρωπαϊκά, και παρ' ὅλη τὴν πρόοδο, τὶς ψευδαισθήσεις, τὸ ἔλκος και τὸ βολεματάκι, ὁ ὀργανισμὸς τους ἀκόμα ζητάει τὰ βαρειὰ ἐδέσματα, ἀλα Παπαϊωάννου, ἀλα Μάρκο, ἀλα γκρέκα, ἀλα τούρκα...

**ΛΑΚΗΣ ΧΑΛΚΙΑΣ
ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΜΑΣ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ**

Ο ΔΙΣΚΟΣ ΤΩΝ ΧΑΛΚΙΑΔΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΕΩΣ

ΠΕΤΡΟΥ ΡΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΗΦΙΣΟΥ
ΤΗΛ: 3461266 - 3471689

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

Λ. ΞΑΝΘΑΚΗΣ